

INLEIDING op het thema

Het is van 11 t/m 19 april 2026 weer de Week van de Kinderfilosofie. Dit jaar is de themavraag **Ken jij ons?** We gaan deze week onderzoeken wat het betekent om ergens bij te horen, wanneer je over een groep spreekt als *wij* en *ons*. Hoe vormen we groepen, grenzen en gemeenschappen?

Want we zeggen het voortdurend, *wij* en *ons*. Een paar voorbeelden: “Onze club is leuker dan die van jullie.” “Dit is onze bal!” of “Dit is ons land.”, “Wij willen meer vrijheid.” “Wij gaan buiten spelen.”

Maar wie zijn *wij* dan eigenlijk? Wie bedoelen dan? Moeten we elkaar kennen voordat we *wij* zijn? En wat maakt dat *wij ons* zijn? Wat moeten we gemeen hebben om over *wij* te spreken? Dezelfde geschiedenis, dezelfde hobby's, dezelfde huidskleur? Of zijn we *ons* als we in hetzelfde dorp wonen, bij dezelfde club sporten of even oud zijn?

En als we compleet anders zijn en anders denken, kunnen we dan toch nog *wij* zijn? Wanneer hoort iemand niet bij ons, maar bij de anderen? Of kan iemand bij ons én bij de anderen horen?

Als *wij* allemaal vrede willen, zijn we daarmee dan een *ons* geworden of is er meer voor nodig? Kun je ruzie hebben binnen *onze* groep, of is er dan geen sprake meer van *onze* groep?

Kan *wij* uit een oneindig aantal mensen bestaan? En wie zijn *zij* dan in dat geval?

Deze lesbrieven zijn geschikt voor kinderen tussen de 5-8 jaar. Het thema wordt vooral verkend aan de hand van de woorden 'ergens bij horen'.

Voordat je in gesprek gaat

Een uitgebreidere maar eenvoudige uitleg over het voeren van een filosofisch gesprek vind je in onze [basistoolkit](#) op de website.

Je gaat een filosofisch gesprek voeren met kind(-eren). Dit gesprek valt of staat met:

- De interesse van de kind(-eren) in het onderwerp. Onderstaande vragen en oefeningen hebben het doel te prikkelen, prikkelt het niet (genoeg)? Probeer dan een andere vraag.

- Ook jouw eigen houding is van belang. Zie het gesprek als een gezamenlijk onderzoek:
 - er is geen goed of fout antwoord,
 - je weet het antwoord zelf ook niet,
 - maar je bent wel geïnteresseerd in het (gezamenlijk) beantwoorden van de vraag.
- Om antwoord te kunnen geven, denken de kind(-eren) na over de vraag en luisteren jullie aandachtig naar elkaar. Het is de bedoeling dat als een kind iets zegt het dat ook kan onderbouwen met een argument.
- Standaard doorvraag-vragen die altijd van pas komen:
 - Kun je daar iets meer over zeggen?
 - Kun je uitleggen waarom je dat denkt?
 - Kun je daar een voorbeeld van geven?
 - Heeft iemand anders een ander idee?
 - Is dat altijd/overal zo?
 - Geldt dat voor iedereen?
 - Kun je verzinnen waarom iemand anders daar anders over zou denken?

VOORBEREIDING

Zoek ongeveer 15 spulletjes bij elkaar die op het eerste oog niet echt bij elkaar horen. Denk aan ongeveer 8 stuks speelgoed die niet bij elkaar horen (dus niet 2 playmobilpoppetjes, maar wel 1 autootje, 1 schepje uit de zandtafel, 1 bootje uit de watertafel, 1 blok, 1 voorwerp uit de poppenhoek etc.). Voeg er nog ongeveer 7 andere dagelijkse voorwerpen aan toe. Een pen of krijtje, een luizenkam, een rolletje plakband, een regenlaarsje, een lunchtrommeltje etc.

Als de kinderen in een kring zitten leg je de spulletjes goed zichtbaar in het midden van de kring.

INLEIDEND GESPREKJE

Vraag de kinderen nu of er bij de spulletjes iets zit dat ze wel graag zouden willen hebben. Geef 1 kind het woord. Dat kind zegt bijvoorbeeld dat ze het bootje wil hebben. Vraag even waarom ze juist dat wil hebben. Dan vraag je of er nog meer kinderen zijn die het bootje zouden willen hebben. Zij steken hun vinger op. Vervolgvraag is of ze het om dezelfde reden willen hebben. Als iemand een andere reden heeft, mag die dat zeggen. Vervolgens doe je datzelfde rondje vragen nog eens, maar dan voor een ander voorwerp dat er ligt. Je kunt ook variëren, en bijvoorbeeld vragen of er iets bij ligt dat ze juist niet willen hebben. Of iets dat ze weg zouden willen gooien. Vervolgens wel weer even in de groep checken of anderen dat ook willen en of dat om dezelfde reden is.

NAAR HET FILOSOFISCH GESPREK

In het vervolg van deze lesbrief staan een aantal beginvragen en per beginvraag ook een aantal suggesties en doorvraag-vragen om het gesprek verder voort te zetten.

Sub thema:

WAT HOORT BIJ WAT?

Beginvraag

Vraag aan de kinderen of ze vinden dat twee of meer voorwerpen die er liggen bij elkaar horen. Geef een kind het woord. Het kind moet uiteraard wel vertellen waarom die voorwerpen bij elkaar horen.

Je kunt vervolgens doorvragen of er om die reden misschien ook nog een voorwerp bij kan horen. Of je vraagt of iemand anders een andere reden weet waarom die voorwerpen bij elkaar horen.

Datzelfde kun je nog één of twee keer herhalen, andere kinderen komen misschien met een verband tussen heel andere voorwerpen.

In feite zijn de kinderen de voorwerpen nu aan het categoriseren. Ze komen erachter dat dat op verschillende manieren kan.

Daarna kun je het gesprek breder trekken met de algemene doorvraag-vragen die hierboven al werden genoemd en met de volgende doorvraag-vragen,:

- Horen dingen altijd bij elkaar als ze een beetje hetzelfde zijn?
- Kan iets ook bij meerdere groepjes of soorten horen?
- Kun je daarvan een voorbeeld geven met de spulletjes die hier liggen?
- Ligt er iets bij dat nergens bij hoort?
- Hoort alles altijd wel bij iets anders?
- Wanneer is iets echt helemaal anders en hoort het nergens bij?
- Kun je iets verzinnen waardoor alle spulletjes bij elkaar horen?

Sub thema:

BIJ WIE HOOR JIJ?

Vervolgens kun je eenzelfde soort vragen stellen over mensen en over de kinderen in de groep.

- Horen mensen bij elkaar als ze iets gemeenschappelijk hebben?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Hoor jij ergens bij?
- Bij wie uit deze groep zou jij kunnen horen en waarom?
- Zijn er andere redenen waarom je bij weer andere kinderen zou kunnen horen?
- Moet je elkaar goed kennen om bij elkaar te horen?
- Zijn er ook mensen die nergens bij horen?
- Hoe zou het zijn om nergens bij te horen?
- Is het soms ook handig of fijn dat je niet bij een bepaalde groep hoort? (denk aan gescheiden kleedkamers voor jongens en meisjes)
- Kun je zelf bepalen of je ergens bij hoort?
- Kun je samen nergens bij horen?

AFSLUITING

Na het gesprek kun je de kinderen nog uitdagen met een moeilijke opdracht:
Kun je op zo'n manier de spulletjes indelen dat ze allemaal in een groepje thuishoren?
M.a.w.: kunnen ze zodanige categorieën bedenken dat alle spulletjes in een categorie horen.

En verder: je kunt de kinderen onze 'weggever' -een boekje met denk en doe opdrachten over dit thema- meegeven. Je kunt ze ook in de klas een specifieke bladzijde laten invullen die aansluit bij de keuze die jij gemaakt hebt voor het gesprek.
Met het boekje kunnen ze in elk geval dus nog verder spelen met gedachten.
Heb je de weggever nog niet besteld? Dat kan tot 19 april 2026 via [deze link](#).

TENSLOTTE

De Week van de Kinderfilosofie wenst jou en je klas, groep of gezin mooie gesprekken toe en natuurlijk veel plezier met deze vragen!

Wil je je ervaringen delen met de Week van de Kinderfilosofie? Dat vinden we leuk! Plaats een leuk bericht over je ervaringen en noem ons daarin, Dan delen wij ook weer! Of laat een reactie achter op [facebook](#), [instagram](#).

Je kunt ook een mail sturen, verslagen en/of foto's (met toestemming) kunnen we ook op onze website plaatsen. info@weekvandekinderfilosofie.nl